

Preken Skien baptistkirke

Søndag 11. mars 2007

Per Midteide

Luk. 11. 14-23

”Satan eller Gud?”

En gang drev han ut en ond ånd av en som var stum; og da den var fart ut, talte den stumme.

Folk undret seg, men noen av dem sa: ”Det er med hjelp fra Beelsebul, høvdingen over de onde ånder, han driver de onde ånder ut.”

Andre ville sette ham på prøve og ba ham om et tegn fra himmelen. Men han visste hva de tenkte, og sa til dem: Et rike som ligger i strid med seg selv, blir lagt øde, og hus etter hus styrter sammen. Om nå Satan er kommet i strid med seg selv, hvordan kan hans rike ble stående? Dere sier jo selv at det er med hjelp av Beelsebul jeg driver ut de onde ånder. Men er det med Beelsebuls hjelp jeg gjør det, hvem får da deres egne tilhengere hjelpen fra når de driver ut onde ånder? Derfor skal dere bli dømt av deres egne. Men er det ved Guds finger jeg driver ut de onde ånder, da er jo Guds rike kommet til dere. Når den sterke med våpen i hånd vokter gården sin, får han ha sin eiendom i fred. Men kommer det en som er enda sterkere og overmanner ham, da tar han fra ham våpnene som han satte sin lit til, og deler ut det byttet han tar fra ham. Den som ikke er med meg, er mot meg, den som ikke samler med meg, han sprer.

Stemningen er ganske spent.

Jesus går rundt og gjør gode gjerninger, og motstanderne hans synes alltid å være i nærheten. Og når Jesus

helbreder en stum, noe som i alle høyeste grad må sies å være en velgjerning, tyr de til det endelige argumentet – om det er aldri så urimelig: Jo, alle ser jo at Jesus helbreder syke, men han gjør det med Beelsebuls hjelp – Satans hjelp!!

Jesus går til motangrep og han sparer ikke på konfekten i dette møtet med sine motstandere. Det er ikke ofte han snakker om Beelsebul, eller Satan, men her blir han altså anklaget for å gjøre gode gjerninger i den ondes tjeneste. Han prøver å vise at deres anklager faller på sin egne urimelighet. Beelsebul er de onde ånders fyrste – og den stumme mannen er bundet av en ond ånd – en av Beelsebuls egne ånder... Stumheten representerer de destruktive krefter i tilværelsen, det er Satans verk. Det kan nok være at man hadde andre forestillinger om onde ånder på Jesu tid enn de vi har i vår tid. Ulike sykdommer som vi har klare diagnoser for i dag ble gjerne ansett for resultat av onde ånders virksomhet. Det er i denne sammenheng ikke så viktig. Det som er saken, er at en stum får talens bruk tilbake ved at Jesus helbreder mannen – og det skjer selvfølgelig ved Guds hjelp, ved Guds kraft.

Og det er dette faktum Jesu motstandere forsøker å finne andre forklaringer på, og de går altså så langt at de anklager ham for å være i ledtog med Beelsebul, djevelen, Satan, eller hva de nå kaller Guds motstander. I Markusevangeliets utgave av denne teksten sier han ”Hvordan kan Satan drive Satan ut?” Jesus viser dem at de har kjørt seg fast i sin egen argumentasjon.

Så kommer han med en liten lignelse; Sammenligningen er kanskje ikke så lett å forstå, men han antyder altså at djevelens makt er stor, og han forsvarer seg med sterke våpen, men Jesus representerer en makt som er sterkere, og Satan, den sterke, må gi tapt for Guds makt, den sterkeste.

Vårt bilde av Djevelen har gjennom tidene forandret seg betraktelig. I kunsten eller i karikaturfremstillinger ser vi ham gjerne med horn og gaffel. Han skal være skummel og skrekkinngytende, men slike fremstillinger kan ikke konkurrere med våre dagers skrekkfilmer som har skikkelser som langt overgår de tidlige djevlebeskrivelser. Få blir særlig skremte av slike bilder lenger. Dagens Beelsebul har andre ansikter. Krigens ansikter, voldens, sykdommens og lidelsens, sultens og hatets – disse ansikter er skremmende – med en makt som vi føler oss hjelpeløse overfor. Beelsebul synes å være den sterke som med våpen i hånd forsvarer sitt rike, sitt område, sin makt..

Finnes det noen som er sterkere?

Det er det Jesus nå påstår. Han påstår at han er representant for det riket som heter Guds rike, det som har makt over de onde ånder, makt til å drive Satan på flukt. Når han helbreder den stumme, er det akkurat det han gjør. Og da er Guds rike kommet, sier han!

”På hvilken side er dere?” Dette er Jesu utfordring i teksten.

På denne søndag – i fastetiden er Jesus på vei til Jerusalem, det er snart påske, og han vet hva som ventet ham. Tiden er knapp og han må skynde seg og utfordre tilhørerne, særskilt de som er kritiske eller motstandere av ham. Han helbreder en stum for øynene deres – og de ber ham om å gjøre et tegn fra himmelen – de ville ikke se. Hvor blind kan man bli??

Hvem tror dere står bak, når jeg gjør gode gjerninger, spør han...

Han må stille dem på valg – nå er tiden til å vise hvem dere vil følge! Enten tror dere på meg, eller så stempler dere meg som en bedrager – eller i verste fall en som gjør mirakler i djevelens navn. Hva sier dere??

Til vår kirke kommer folk med ulike holdninger – og alle er velkommen;

- Noen kommer som mennesker som har foretatt et klart valg – ”Jeg er med!”
- Andre lurer på om Jesus virkelig er den han sa seg å være: Guds Sønn – Menneskesønnen, han som skulle komme fra Gud med frelse og fred.
- Og noen kommer fordi de er nysgjerrige – hva er nå dette for noe? Er det muligheter for at det kristne budskapet er sant – og hva gjør jeg med det??

Før eller senere - på et eller annet tidspunkt kommer utfordringen til oss – til deg og til meg: er du med eller er du mot? Er du med å samle, eller sprer du vantro og tvil? Det er noe skremmende ved denne utfordringen. Den danske filosofen Søren Kierkegaard var skremmende radikal i sin tenkning. Han var mye opptatt av

”avgjørelsen”. Nødvendigheten av at mennesket må velge. ”Enten eller” var et hoveduttrykk i hans tenkning.

Vår tid liker dårlig slike skarpe kanter. Vi liker bedre å holde de sterke avgjørelser på en armlengdes avstand. Det er rom for diskusjoner, vurderinger – på den ene side og på den andre side... man må ta hensyn til nyere forskning, man må innse at man lever i et pluralistisk samfunn – det er så mange religioner å vurdere innholdet av – det finnes så mange bøker om hvordan man kan finne meningen med livet.

Det var mange meninger om Jesus mens han levde som leder av disippelflokken.

”Hvem sier folk at jeg er?” spurte han disiplene. ”Vel,” svarte de, ”noen sier du er døperen Johannes (som på det tidspunktet var drept av Herodes), noen sier profeten Elia andre Jeremia...”. ”Men dere, hvem sier dere at jeg er?” .. ”Vi er med deg! 100%,” det var Peters tilbakemelding ”Du er Messias den levende Guds Sønn!”

Vi som kjenner påskehistorien husker hvor mye den forsikringen var verd når det virkelig kom til stykke. Kanskje er det av frykt for ikke å kunne følge opp en slik bekjennelse at mange nøler med å si ”Jeg er med!”? Vi husker også at Peter, til slutt nesten gråtende, måtte svare tre ganger på Jesu spørsmål om han virkelig hadde ham kjær – om han virkelig var MED...

Jesus vet hvor lett det er i pressede situasjoner å svikte et løfte, men han utfordrer oss likevel!

Vi skal snart være vitne til dåp. Dåpen er et tegn på man er med! Tror du på Jesus Kristus som din Frelser? Dåpens JA, er et ja til å være med ham. Tegn på at man tilhører Herren, har del i hans død og oppstandelse. Det er et tegn på avgjørelsens øyeblikk!

Derfor kan vi gå inn i den optimistiske del av denne teksten. For Jesus sier noe om hvem som er sterkest!

- En gang kommer det en som er sterkere enn ”høvdingen for de onder ånder” – sterkere enn de som sitter med ødeleggelsesvåpnene og tror at de har all makt.
- En gang kommer det en som er sterkere og tar fra dem våpnene og får mørkets krefter til å vike – og Guds rike til å blomstre.

Guds rike er kommet til oss – til deg – i avgjørelsens øyeblikk: Med eller mot?

Amen